GAZETA

Wielkiego Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 114. W Sobotę dnia 16. Maja. 1840.

Wiadomości zagraniczne.

Polska.

Z Warszawy, dnia 5. Maja.

Ogłoszono dwa postanowienia Najjaśniejszego Pana; przez pierwsze Dyrektor Wydziału Wyznań, Radzca Stanu Kozłowski i Rektor Akademii Duchownéj w Warszawie, Ksiądz Prałat Hrabia Ossoliński; mianowani zostają Członkami Rady Wychowania Publicznego Królestwa Polskiego. W skutku drugiego, wyznaczona postanowieniem z dnia 15. (27.) Grudnia 1831 roku, pensya Pannom: Euzebii i Anieli Bukowskim; córkom Półkownika byłego wojska Polskiego, Bukowskiego, po złp. 944 gr. 11 każdéj z nich, wypłacaną będzie aż do ich zamężcia, bez względu dojścia ich do lat dorosłości.

Francya.

Z Paryża, dnia 6. Maja.

Na posiedzeniach Izby Deputowanych rozbierają obecnie projekt do prawa cukru się dotyczący.

Odpowiedź Monitora na rozmaite twierdzenia Presse nawet dzienniki lewéj strony za niedostateczną poczytują. Kuryer francuzki wyrażając, że zakupienie Messager'a niepotrzebne i niestósowne, dodaje: „Ponieważ Ministeryum poczytało rzeczą stósowną, na ten punkt odpowiedzieć, żałujemy, że odparcie innych w Presse podanych twierdzeń pominęło. Mimo to opłakania godne milczenie, jednak przypuścić nie możem, żeby Pan Thiers byłego redaktora dziennika Pays missyą rządową miał zaszczycić. Jakież wyobrażenie musiałyby powziąć kraje zagraniczne o Francyi, gdybyśmy choć w ostatnich szeregach hierarchii przez mężów reprezentowani byli, co pięć albo sześć razy byli przekinczykami i zawsze tych, których sami zdradzili, potém obelgami znieważali!« — Presse powiada, że jeżeliby gazety lewéj strony o prawdziwości podanéj wiadomości powątpiewać miały, ona gotowa umieścić szczegóły rozmowy, mianéj przez Pana Feuillade przed jego odjazdem z Prezesem Rady.

National nowe obejmuje obwinienie gabinetu, na które Monitor znowu będzie musiał odpowiadać. Powiada: „Dwa pisma ministeryalne otrzymały po dn. 1. Maja każde po 100,000 fr. zapomóżki.«

O stanie zdrowia Xiężny Orleańskiéj wychodzą teraz buletyny. Dzisiejszy osnowy następującéj: „Dzień wczorajszy był dość dobry; Xiężna noc zeszłą spokojnie przepędziła.“ — Do żarnic przyłączyła się jeszcze choroba piersi. Rozumieją, że z powodu choroby

małżonki swéj Xiążę Orleański natychmiast do Francyi powróci.

Professor Boeckh w Berlinie otrzymał order legii honorowéj.

Listy z Londynu donoszą, że Generał Dwernicki uzyskał pozwolenie powrotu do Francyi i do Paryża.

Z Marsylii, dnia 4. Maja.

Sud donosi w przypisku: »Własnie dochodzi nas wiadomość o zajęciu Chiwy przez wojsko Rossyjskie.« (?)

Anglia.

Z Londynu, dnia 5. Maja.

Zgodnie z oświadczeniami Lorda Palmerstona w Izbie niższéj powiedział już także ministeryalny Globe w swoim wczorajszym numerze: „Ponieważ Król neapolitański pośrednictwo Francyi przyjął, można więc sprawę tę za skończoną uważać.« Ale równocześnie potwierdza wspomniany dziennik dawniejsze podanie „Morning Post“ o zabranych okrętach neapolitańskich i dodaje: „Gdy Francya pośrednictwo swoje ofiarowała, któreśmy też zaraz przyjęli, otrzymał Pan Temple zlecenia, aby używania prawa odwetu zaniechał, jeżeliby i Neapol pośrednictwo to bez odwłoki przyjął. Zabrane jednak już okręty nie miały być wydane, dopókiby Neapol nie wynagrodziło straty, na jaką poddanych angielskich przez zgwałcenie traktatu naraził.“ Z oświadczenia Lorda Palmerstona dowiedziano się daléj, że mimo przyjęcia pośrednictwa z strony Neapolu, prawo odwetu z strony Anglii na teraz jeszcze nie ustało, ponieważ Król neapolitański na własność angielską tymczasem embargo nałożył.

Nowsze wiadomości z Chin, nadesłane tu pocztą wschodnio-indyjską, i sięgające z Bombaju aż do dn. 31. Marca, donoszą, że wszystko jeszcze na stopie nieprzyjacielskiéj zostawało, że Cesarz postępowanie Kommissarza Lina w każdym względzie pochwalił i Admirała, który na angielskie okręty wojenne uderzył, łaską swą zaszczycił. — W Indyach wschodnich ciągle się uzbrajano. Rozsiana tu wczoraj pogłoska, jakoby angielskie kupieckie okręty „Thomas Coutts i Royal Saxon,“ które się, jak wiadomo, w celu zabrania herbaty pod prawa Kommissarza Lina poddały, władze chinskie schwytały i spaliły, nie potwierdziła się.

W Colne, w Hrabstwie Lancaster, nowa policyja, składająca się z naczelnika Macleed i 16 ludzi, już od kilku tygodni po installacyi swéj ciągle na obelgi pospólstwa narażona była i gdzie się tylko pokazywała, przyjmowano ją kamieniami i gwizdaniem. Zgromadzenie Kartystów w Wiel. tygodniu większe jeszcze sprawiło rozruchy. W zeszły piątek zgromadzały się tłumy ludzi w maskach. — Macleed z swémi 16 ludźmi patrolował po ulicach, ale skoro się zmierzchło, uderzył na niego rozpasany motłoch. Przyszło do bijatyki. Buntownicy pogasiwszy latarnie rzucali ogromne kamienie na policyjantów, widocznie w zamiarze, aby ich zabić. Zresztą sami w ciemności więcéj się pokaleczyli, aniżeli przeciwników swoich; Macleed jednakże ciężką odniosł ranę i pomocy siły zbrojnéj wezwać musiał.

Generał Dwernicki w r. 1836 z przyczyny podpisania aktu konfederacyi Polskiéj z Francyi wygnany i odtąd w Anglii przebywający, uzyskał teraz pozwolenie powrotu do Francyi. Ożenił się z Francuzką. (Patrz Francyja.)

Z dnia 6. Maja.

Na posiedzeniu wczorajszém Izby Wyższéj na zapytanie Lorda Ashburton oświadczył Lord Melbourne, że najwyższy kierunek wyprawy chińskiéj Generalnemu Gubernatorowi Indyi wschodnich powierzony zostanie; Wielkorządzca ten w ogólności wprawdzie stósownie do danych mu przez rząd angielski instrukcyi działać będzie, upoważniony jednakże do zmodyfikowania onych podług okoliczności. Nie będzie on naturalnie osobiście towarzyszyć wyprawie, lecz naczelny wódz marynarki ma sobie polecone wykonanie zarządzonych środków; kto tym wodzem mianowany, tego Minister nie powiedział, oświadczył tylko, że Kapitan Elliot nie jest tym dowódzcą i nim nie będzie.

Hiszpania.

Z Madrytu, dnia 28. Kwietnia.

Nowy Minister Wojny, Generał Cleonard, nagle zachorował, a tak Brygadyer Norzagaraj tymczasowo wydziałem jego zawiaduje. — Rozchodzi się tu wieść o kapitulacyi Morelli.

Z dnia 29. Kwietnia.

Ministrowie onegdaj się zgromadzili, aby się nad nadesłanémi z głównéj kwatery depeszami naradzać, które (według pogłoski) plan podobny do traktatu z Bergary obejmują. Twierdzą oraz, że stósownie do rady Xięcia Vitoryi nawet po skończeniu wojny domowéj armia odwodowa zatrzymana zostanie.

Korrespondent gazety Globe donosi z Madrytu z dnia 23 Kwietnia, że Królowa Krystyna podczas Wielkiego tygodnia w skutek ciągłego zwiedzania kościoła mocnego się nabawiła przeziembienia, które niebezpieczny przybrało charakter.

Z dnia 1. Maja.

Castellano wyraża: „Donoszą z Castellon de le Plana z dn. 23. Kwiet. jako rzecz niezawodną, że Cabrera już dn. 4. Kwietnia

umarł, śmierć jego jednakże aż do dnia dzisiejszego tajono.

Z nad granicy hiszpańskiéj.

Bajonne, dn. 2. Maja. — Powstańcy nie przyjęli dotychczas istotnie nieprzyjacielskiéj postawy. Pogłoska o zajęciu przez nich Estelli, jak się pokazało, zupełnie płonna; jakoż w ogólności rokosz ten żadnych w Nawarze nie zjednał sobie stronników. Wielu oficerów karolistowskich różnych stopni zemknąwszy z depots swoich w Francyi w nocy pod Echalas w granice Hiszpanii weszło; udali się już to do Guizpokoi, już to do Nawarry. Siedmiu z nich wpadło w ręce załogi miasta Lesaca, gdzie ich na rozkaz tamecznego komendanta rozstrzelano.

Portugalia.

Z Lizbony, dnia 27. Kwietnia.

Z powodu powtórnéj brzemienności Najj. Królowéj nakazano modły po kościołach. — Znany hiszpański Generał Cordova, przebywający od czasu ucieczki swojéj z Hiszpanii w Lizbonie, przed samym wyjazdem do Anglii bardzo niebezpiecznie zachorował.

Niemcy.

Z Wiesbadenu, dn. 2. Maja.

(*Gaz. powsz.*) — W Ems czynią wielkie przygotowania na godne przyjęcie Cesarzowéj rossyjskiéj. Owdowiała Xiężna Nassauska sama tam pojechała i obejrzała prawdziwie po królewsku urządzone na ten cel komnaty. Dwie kompanie, należące do pułku składającego załogę tutejszą, udadzą się do Ems, gdzie straż honorową przy Cesarzowéj odbywać będą.

Z Eisenachu, dn. 6. Maja.

Donoszą z Ostheimu pod dniem 5. Maja: „Dzień wczorajszy był dniem trwogi dla gminy Sondheim W niespełna czterech godzinach, od godziny 10 zrana do 2 po południu, spaliła się cała ta piękna wieś wraz z zamkiem baronowskim i gospodarskiemi zabudowaniami dworskiemi. Tylko kościół, nowo budującą się szkołę i plebanią ocalono. Sto pięćdziesiąt domów z wszystkiemi sprzętami, stodołami i stajniami leży w gruzach i przeszło 400 ludzi zostaje bez miejsca przytułku.

Włochy.

Z Neapolu, d. 29 Kwietnia.

Gazeta tutejsza umieściła nastęjący artykuł urzędowy: „Neapol dn. 28. Kwietnia. Wiadome są wszystkim zatargi, powstałe między naszym królewskim dworem a N. Królową angielską. Równie wiadomą jest rzeczą, że czynną i sprężystą utrzymywano korespondencyą z gabinetem angielskim i Posłem tegoż narodu przy dworze naszym, aby w prawdziwém wystawić świetle prawa Króla, naszego dostojnego pana, do zatwierdzenia układu z kompanią Taix, dotyczącego się przedaży siarki sycylijskiéj. Swiatłe i godne branie się rządu królewskiego, popierane przez czynne współdziałanie królewskich dyplomatycznych agentów za granicą, rokowały nam już pomyślny i prędki koniec zawiązanych w téj mierze układów. Tymczasem ofiarował Królowi, naszemu panu, Król Francuzów, dostojny jego wuj, dobrowolne i przyjacielskie pośrednictwo u dworu angielskiego, i to tylko, aby ostateczne załatwienie zachodzących zatargów przyspieszyć. Że zaś gabinet St. James pośrednictwo Francyi przyjął więc i N. Pan, ożywiony ciągle owemi uczuciami pojednania, zgodnemi z jego królewskim honorem i dobrém ukochanych jego poddanych, nie wahał się ani na chwilę przyjąć uprzejme i przyjacielskie pośrednictwo N. Króla Francuzów, zezwalając między innemi warunkami i na to, aby się układy w Paryżu odbywały. Po wymianie zatém dn 26. b. m. ściągających się do tego zawiadomień między rządem neapolitańskim a Panem Temple, Posłem angielskim za pośrednictwem Pana Wicehrabiego Haussonville, pełnomocnika Naj. Króla Francuzów, możemy teraź z ukontentowaniem donieść, że, dzięki tymczasowéj umowie, wszystkie owe nadzwyczajne prawa odwetu, używane od dn. 26. Kwietnia, tak z strony naszego jak i angielskiego rządu, całkiem ustały; okręty neapolitańskie, nieodprowadzone jeszcze w wspomnianym dniu do Malty, mają być zwrócone i prócz tego obiecano, że i inne okręty z banderą królewską, zabrane poprzednio przez angielskie okręty, nanowo dostawione zostaną.«

Turcya.

Z Konstantynopola, d. 15. Kwietnia.

(*Jornal de Smyrne.*) — Od kilku dni widać pomiędzy urzędnikami Porty i Posłami wielkich mocarstw wielką czynność, którą nadeszłym tu ostatnim wiadomościom o stanie zawiązanych w Londynie układów pod względem pytania wschodniego przypisują. Nic jednak pewnego dowiedzieć się nie można i tyle tylko pewna, że układy pomyślny obrot biorą i wkrótce ukończone zostaną. Głoszą, że Porta zażądała od zagranicznych dyplomatyków wyjaśnienia umieszczonej w gazetach niemieckich pogłoski, jakoby się w Cieplicach nowy kongres miał zebrać dla załatwienia spraw Wschodu; odpowiedź niewiadoma.

Z dnia 22. Kwietnia.

Z Adryjanopola nadeszła zasmucająca wiadomość, że tameczna grecka i turecka ludność spor groźny między sobą zwodzi. Uzbrajają

się i wzmacniają obustronnie po domach, a listy dzisiaj ztamtąd tu nadeszłe głoszą, iż się najokropniejszych wypadków obawiać trzeba. Wszakże dotychczas, jak się zdaje, nie przyszło jeszcze do krwi rozlewu.

Z Smirny, dnia 19. Kwietnia.

Na drodze ze wsi Nimphio do Smirny zamordowano Greka i Żyda. Ostatni z nich miał 3 do 4000 piastrów przy sobie, i te zabrano. Sprawców jeszcze nie wypośrodkowano, ale zdaje się, że się ci właśnie w téj wsi znajdują; wiedziano tam albowiem, ile pieniędzy zabity żyd miał przy sobie.

Syrya.

Z Beirutu, dn. 4. Kwietnia.

(*Journal de Smyrne.*) — Uzbrojeniami wojennemi na wszystkich pogranicznych i nadmorskich punktach z takim się zajmują pospiechem, jak gdyby kroki nieprzyjacielskie niezwłocznie rozpocząć miano. Agenci rządowi rozsiewają z resztą między ludnością pogłoskę, że Ibrahim Basza niezadługo w oznaczonym już dniu zaczepne działania rozpocznie i w pole wyruszy. Pogłoska ta jednak na małą tylko zasługuje wiarę. Tymczasem do St. Jean d'Acre codziennie nowe przybywają wojska i już tam jest 10,000 żołnierzy, t. j. 2 pułki piechoty i 2000 artyleryi. — Od dwóch tygodni przybyło tam 100 sztuk 36 funtowych dział i wszystkie w bitwie pod Nisibem użyte działa, w liczbie 120, tamże sprowadzić mają.

Przypadek żydów w Damaszku ciągle jeszcze przedmiotem jest rozmów. Dowiadujemy się teraz, że trzech z pomiędzy tych nieszczęśliwych w skutek odebranych pałek umarło a siedmiu na szubienicę skazano.

Z dnia 7. Kwietnia.

(*Gaz. powsz. Lipska.*) — Uzbrajania wojenne trwają ciągle, mimo to uwaga powszechności zwrócona na wielki process żydów w Damaszku. Na rozkaz tamecznego Baszy teraz tam bowiem Talmud tłumaczą. Polecono to trzem rabinom, których w oddzielnych pokojach zamknięto, i którym karą śmierci grożono, gdyby się w tłómaczeniu swém choć najmniejszego falsum dopuścić mieli. Z części tego przekładu, w któréj tłumacze zupełnie się zgadzają, już zdano sprawę, ale dotychczas tylko wyjątki do publicznéj podano wiadomości, kiedy powszechnie sądzą, że Basza przez czyn takowy rozjątrzenie Chrześcian i Muzułmanów przeciw biednym Żydom jeszcze powiększyć się obawia.

Egipt.

Z Alexandryi, dn. 10. Kwietnia.

(*Journal de Smyrne.*) — Od czasu odpłynięcia ostatniego francuzkiego okrętu parowego dn. 8. Kwietnia nic się tu ważnego nie wydarzyło. Za zaś na wiadomościach z Europy zbywa, nie można naturalnie także wiedzieć, czy układy w Londynie do jakiego wypadku doprowadziły. Mehmed Ali tymczasem czynnie się ciągle uzbrojeniami zajmuje, a zapatrując się na cały ruch, wnosićby należało, że równocześnie Egipt z wielu stron zaczepiony będzie. Niektórzy konsulowie zażądali wyjaśnienia tych uzbrajań, ale Wicekról ściśle zachowuje w téj mierze milczenie. Do Syryi wysłano nowe posiłki wojskowe i codziennie lądem i morzem odchodzą gońcy, aby częścią pochód wojsku temu ułatwić, częścią także nowe instrukcye zawieźć. Szczególniéj zdaje się Mehmed Ali zwracać swoję uwagę na mocne obwarowanie St. Jean d'Acre; inne zaś punkta nadbrzeżne w Syryi dla braku materyałów potrzebnych nie tyle wzmacniają.

Listy z Beirutu okropny skreślają obraz smutnego stanu niektórych części prowincyi, gdzie rząd z największém tylko natężeniem zdoła utrzymać na wodzy mieszkańców, gotowych za najmniejszą przyczyną bunt podnieść. Żołnierze szczególniéj mocno są znienawidzeni, i jeżeli się który z nich od korpusu swego odłączy, z pewnością przewidzieć można, że go na zasadzce zamordują.

Niechęć na flocie codziennie się wzmaga. I dżuma codziennie się szerzy, a liczba nowych chorych wynosi w przecięciu 15 na dzień.

Chiny.

Z Kantonu, dnia 20. Stycznia.

Dnia 5. wyszedł edykt cesarski, ogłaszający Anglików za wyjętych z pod prawa, zabraniający zupełnie handlu z nimi i każdemu innemu narodowi, któryby towary angielskie przewoził, najsurowszą odgrażający karą. Edykt ten wydano, ponieważ «okręty angielskie Hyacinth i Volage okropności wojny rozpoczęły«. W drugim edykcie cesarskim pochwalają waleczność, okazaną przez Admirała Kwan i marynarzy w potyczce z wspomnianémi okrętami pod Tschumpi dnia 3. Listopada. Cesarz bardzo zadowolony z postępowania weterana Kwan, który, stósownie do edyktu, ogniowi nieprzyjacielskiemu śmiało czoło stawił, kiedy podczas walki w nadobnéj ale męskiéj postawie o maszt dschunki swéj się oparł. N. Pan przyobiecuje Admirałowi, że jeżeli jeszcze w sześciu bitwach podobnéj jak pod Tschumpi dowiedzie waleczności, o sześć stopni go podwyższy. Podobna nagroda czeka innych oficerów, skoro w sześciu bitwach z nieprzyjacielem zwycięztwo odniosą.

Persya.

W Sémaphore czytamy, że Poseł fran-

cuzki w Persyi Szacha do zaniechania wyprawy przeciw Ispahanie i Sziras spowodował; ma on też wszelkiego dokładać starania, aby zgodę między Persyą i Anglią przywrócić.

Rozmaite wiadomości.

(*Z G. Por.*) — Opis zamku Płockiego. p. W. H. Gawareckiego. (*Dok.*) 15. Ulitował się Bolesław Pobożny Xiążę Kaliski, Pan wspaniałomyślny, Mazowsza podwójnym napadem w pustynię zamienionego i na prośbę Xiężny Giertrudy wdowy po Ziemowicie I. przez Szwarona, dowódzcę ściętego, przybywszy do Płocka z wojskiem konnem i pieszem, zgromadził i pocieszał około siebie zbiegłe niedobitki wspomożeniem i darami ile mógł pokrzepił, zamek Płocki spalony, podniosł, wzmocnił, obwarował i Xiężnie wdowie i jéj synom oddał. (23) 16. W r. 1286 Władysław Łokietek Xiążę Brzesko-Kujawski, pobudzony od brata Bolesława Xięcia Płockiego Konrada, zebrawszy lud jaki mógł na prędce, przyszedł pod zamek Płocki bez wieści, do którego potajemnie po drabinach wlazłszy i stróże pobiwszy, a drugie pochwytawszy, zamek sobie otworzyć kazał. (24) Skutki to były rozerwania Polski na Xięstwa i pozbawienia jéj władzcy z mocą oparcia się gwałtom. 17. R. 1288 Zofia, żona Bolesława Xięcia Płockiego, w zamku umarła i w katedrze pochowana. (25) 18. Roku 1300, obronił się zamek przeciwko Wacławowi Królowi Czeskiemu i Polskiemu, ściga ącemu stronników Władysława Łokietka, ubiegającego się o tron Polski. 19. R. 1325, Władysław Łokietek chcąc Wacława Xięcia Płockiego od szkodliwych porozumień się z zakonem krzyżowym odciągnąć, posłał swoje rycerstwa do Płocka, stolicy jego, którą wzięli, złupili i spalili; zamek jednak ocalał. 20 R. 1329, Jan Król Czeski łącznie z Krzyżakami oblegli zamek, z powodu, iż Wacław Xiążę Płocki uchylał się od poddania Czechom. Przewidując atoli skutki dalszego oporu, zezwolił na poddanie się Janowi, jakoby Królowi Polskiemu. Uwolniony więc został zamek od oblężenia, Król Czeski wszedł do niego z krzyżakami i uczynił z Wacławem trzy tranzakcye: — w pierwszéj tenże Xiążę oddał w hołdownictwo Janowi część Mazowsza do dzielnicy swéj należącą, jako to, ziemie; Płocką, Wyszogrodzką, Gostyńską; w drugiéj zeznał, jako rzeczone ziemie lennem prawem od tegoż Króla bierze; w trzeciéj zawarł z nim ligę przeciwko jakiegokolwiek stanu ludziom, a mianowicie przeciwko Władysławowi Łokietkowi, oraz wszystkim jego sprzymierzeńcom i pomocnikom. 21. R. 1341, Bolesław syn Wacława, r. 1354 Kazimierz syn Trojdena, r. 1381 Ziemowit Xiążę całego Mazowsza, r. 1455 Władysław Xiążę i r. 1495 Jan albo Janusz ostatni Xiążę Płocki w zamku tutejszym pomarli i w katedrze pochowani. 22. Po zejściu bezpotomnem synów Władysława Xięcia Płockiego, niechcąc się poddać Płoczczanie Kazimierzowi IV. Królowi Polskiemu, przywołali Katarzynę wdowę po Xięciu Michale Litewskim i tejże przybyłéj zamek Płocki otworzyli, — późniéj nie mogąc znieść rządów kobiecych, oddalili ją z zamku; a Konrada Xięcia Warszawskiego obrali sobie za pana. (26) 23. Królowa Bona niekiedy w zamku Płockim przebywała, trzymając po śmierci męża Króla Zygmunta I. Mazowsze tytułem oprawy, przez lat siedm. 24. W czasie napadu na Polskę Karóla Gustawa, za panowania Jana Kazimierza, jak się już w opisie zamku nadmieniło, tenże zupełnie zburzony został. W czasie zaś drugiéj wojny szwedzkiéj za rządów Augusta II. gdy już Szwedzi w opustoszałym zamku, ochrony dla siebie przed wojskami posiłkującemi Augusta II. znaleść nie mogli, schronili się do klastoru XX. Benedyktynów, lecz tam dobyci i zabrani zostali. Działo się to d. 9. Grudnia 1705 r. (27) Z wystawienia znakomitszych zaszłych zdarzeń w Płockim zamku, zdaje się spostrzegać, iż łącznie z miastem także ubezpiecznionem, był punktem ważnym wojskowym, gdy nieprzyjaciele napady swoje zawsze ku niemu wymierzali; zdaje się, iż losy kraju, którego wówczas Płock był stolicą, od wypadków miasta tego zawisły. Nadto zamek Płocki łącznie z kościołem katedralnym u Mazurów w wielkiem znaczeniu i uważaniu zostawał. I tak, gdy za czasów panowania w Polsce Kazimierza IV. Jagiellończyka, dla zejścia bezpotomnego linii Xiążąt Mazowieckich na Płocku panującéj, Płock z Xięstwem Płockiém do korony Polskiéj dołączony być miał, Mazurowie linii Warszawskiéj będąc temu przeciwni poczytywali sobie za rzecz niewłaściwą, gdyby im zamek Płocki z kościołem katedralnym odjęty został!

23) W r. 1821 przy brukowaniu drogi do kościoła katedralnego, oraz przy kopaniu góry w tarassy, od strony Wisły znaleziono znaczą ilość węgli, — te są śladem spalenia zamku kilkakrotnie w czasie napadów Pruskich pogan i Litwinów.

24) Kroniki Bielskiego wydania Gałęzowskiego, w Warszawie z roku 1829. Księga II. str- 218

25(Naruszewicz t. V. str. 125.

26) Panowania Kazimerza IV. Jagiellończyka, p. Żegotę Onacewicza t. I. str. 214 i 259.

27) Zobaczyć notę 40 na str. 3 pism historycznych W. H. Gawareckiego, z r. 1824 w Warszewie u Zawadzkiego.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.
Główny Sąd Ziemiański Wydział I. w Poznaniu.

Dobra szlacheckie w powiecie Krobskim położone:

Choyno Igo oddziału wraz z wsią czynszowną Zawady, oszacowane na 20,208 Tal. 9 sgr. 3 fen.;

Choyno IIgo oddziału wraz z wsiami czynszownemi Łąkłą i Kubeczki, oszacowane na 25,225 Tal. 15 sgr. 2 fen.;

Stwolno wraz z wsiami czynszownemi Zielonąwsią, Wydawy i Sikorzynem, oszacowane na 52,099 Tal. 28 sgr. 6 fen. i

Podborowo, oszacowane na 1326 Tal. 16 sgr. 2 fen.,

wedle taxy, mogącéj być przejrzanéj wraz z wykazem hypotecznym i warunkami w Registraturze, mają być

dnia 2. Lipca 1840.

zrana o godzinie 10téj w miejscu zwykłém posiedzeń sądowém sprzedane.

Niewiadomi z pobytu wierzyciele realni, jako to:

1) Anna zaślubiona Hrabina Flothow,
2) Franciszka Gajewska,
3) Aniela zamężna Węgorzewska,
4) Aloyzya zamężna Krzyżanowska,
5) borowy Woyciech Sikorski,
6) małżonkowie Rindfleisch, professyi krawieckiéj,
7) wdowa Eleonora Jasińska i córka téjże Rozalia Jasińska,
8) Sędzia Ziemiański Woyciech Malinowski,
9) Franciszek Xawery Pomorski,

lub sukcessorowie i następcy prawa tychże zapozywają się na takowy publicznie.

Poznań, dnia 30. Listopada 1839.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.
Główny Sąd Ziemiański w Bydgoszczy.

Wieś szlachecka Kawenczyn w Gnieźnińskim powiecie położona, otaxowana sądownie na 5172 Tal. 8 sgr. 9 fen., sprzedaną być ma w terminie na

dzień 22. Lipca 1840. r.

zrana o godzinie 11téj w miejscu naszych posiedzeń sądowych wyznaczonym.

Taxa, wykaz hypoteczny i warunki sprzedaży przejrzane być mogą w Registraturze.

Z pobytu niewiadomi wierzyciele realni:

1) bracia Jan i Franciszek Rothenbach;
2) Ur. Alkantara zamężna Molska z domu Lipska;

na takowy zapozywają się publicznie.

Wszyscy nieznani realni pretendenci wzywają się publicznie, ażeby się pod uniknieniem prekluzyi najdaléj w tymże terminie zgłosili.

OBWIESZCZENIE.

Ze strony podpisanego Sądu wzywają się niniejszém:

1) niewiadomi sukcessorowie w lazarecie garnizonowym w Frankenstein w czasie przechodu w dniu 11. Grudnia 1831. r. zmarłego kanoniera Józefa Radlińskiego alias Podsadnego z Bogusławia pochodzącego, którego pozostałość 37 tal. 18 sgr. 3 fen. wynosi;
2) sukcessorowie nieznajomi w dn. 5. Września 1837. w Tursku zmarłego księdza Polikarpa Schütza, którego pozostałość około 60 tal. wynosi;
3) sukcessorowie niewiadomi w dniu 4. Października 1830. za zmarłego ogłoszonego, w rokn 1762. w Tomicach (parafii Kobierna) urodzonego Jana Kaźmierczaka, który przeszło 20 lat z Raszkowa do Kalisza i Warszawy wywędrował, i jego majątek gotowy oprócz znacznych aktywów 20 tal. 7 sgr. 10 fen. wynosi;

ażeby się w przeciągu dziewięciu miesięcy od dziś rachując, najpóźniéj zaś w terminie

dnia 16. Września 1840.

przed delegowanym Ur. Kuehnemann Sędzią Sądu Ziemsko miejskiego zgłosili i dalszych rozkazów oczekiwali.

Jako domniemani sukcessorowie Podsadnego zgłosiły się siostry matki jego:

a) Maryanna z Piątków owdowiała Łączniak z Radlinka,
b) Magdalena z Piątków Bogaczykowa z Wilkowyi;

przeciwnie zaś jako sukcessorowie Schütza nikt się nie zgłosił, a jako sucessorowie Jana Kaźmierczaka zgłosili się wnuki brata jego rodzonego Józefa Kaźmierczaka, jako to: Franciszek i Walenty Galewscy, Maryanna zamężna Szcześniak, Katarzyna zamężna Lesińska, Salomea zamężna Sokolska, Karól August Mizerkiewicz i Józef Mizerkiewicz

Jeżeli się w wyznaczonym terminie sukcessorowie niewiadomi nie stawią, więc ci, którzy się dotychczas zgłosili, za sukcessorów legalnych przyjętemi będą, im téż pozostałość do wolnéj dyspozycyi wydaną zostanie, a zaś ten po nastąpionéj prekluzyi kiedykolwiek zgłaszający się bliższy lub równo bliski sukcessor, wszelkie ich czyny i dyspozycye uznać i od nich przyjąć winien, zaś od nich ani składania rachunków lub wynagrodzenia z pobieranych użytków żądać nie ma prawa,

lecz obowiązany tém tylko się kontentować, co się jeszcze z puścizny pozostało.

Pleszew, dnia 27. Maja 1839.

Król. Sąd Ziemsko-miejski.

OBWIESZCZENIE.

Następujące dobra:

1) Witkowo c. att. w powiecie Gnieźnieńskim, lecz w razie tym tylko, jeżeli przedaż ich w terminie subhastacyjnym w dniu 27. Maja r. b. nie nastąpi;

2) Ninino w powiecie Obornickim położone,

będą wydzierzawione najwięcéj dającemu na trzy po sobie idące lata, od Św. Jana r. b. aż do tegoż w roku 1843. w terminach, mianowicie:

dobra Witkowo dnia 16. Czerwca r. bież,

dobra Ninino dnia 17. Czerwca r. bież.,

o godzinie 4téj po południu w domu Towarzystwa kredytowego. Wszystkich tedy chęć dzierzawienia mających wzywamy na powyższe termina z ostrzeżeniem, iż ci tylko do licytacyi przypuszczonymi będą, którzy na każde dobra złożą w gotowiźnie kaucyą 500 Tal. na zabezpieczenie podania, a w razie potrzeby udowodnią, iż warunkom dzierzawnym zadosyć uczynić mogą. — O warunkach dzierzawnych zainformować się można w Registraturze naszéj.

W Poznaniu, dnia 27. Kwietnia 1840.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa.

Wielka skuteczność wód Buskich w wielu dolegliwościach, i urządzenia jakie tamże od lat kilku dla wygody powszechnéj poczyniono, sprowadzają do nich corocznie z wszystkich stron kraju i z krajów sąsiednich znaczną liczbę cierpiących. — Rozumiem iż dobrze zrobię, gdy w obecnéj porze roku udzielę naszym czytelnikom choć krótką o nich wiadomość.

Skład wody Buskiéj dokładnie przez cheminików i lekarzy rozebrany, czyni ją skuteczną w wielu nader chorobach zastarzałych, jako to: w zatkaniach brzucha, w hemoroidach, w sparaliżowaniu, w kołtunie, w liszajach, w chorobach leczonych merkuryuszem, w rumatyzmie, sztywności członków, a szczególniéj we wszelkiego rodzaju skrofułach, teraz tak powszechnych, na które są bez zaprzeczenia najlepszym i najskuteczniejszym środkiem. Działanie ich w téj mierze jest często widoczne z dnia na dzień, zwłaszcza u osób niedorosłych. — Największa część chorych raz tylko te wody odwiedzających, opuszcza je z pomyślnym skutkiem, a powtórzone ich użycie, jak pokazało doświadczenie, znosi cierpienia zadawnione, które się innym środkom opierały. — Urządzone tam dwa szpitale, jeden cywilny drugi wojskowy, stwierdziły w sposób niezaprzeczony wielką skuteczność tego źródła.

Publiczność ma zapewnione wszystkie wygody życia. — Przy samém źródle jest osobny i ozdobny dom na łazienki (Badehaus), a obok niego dwa domy mieszkalne, obejmujące 40 obszernych i stósownie umeblowanych lokalów dla gości. Nadto w mieście samém Busku, leżącém o ⅛ część mili od źródła, są pomieszkania dostateczne na pomieszczenie tylu familii, iż co do dogodnego, a nawet taniego pomieszczenia się nie można mieć obawy. — Nie brakuje również na wszelkich wygodach życia, nawet zbytkowych, a taniość wszelkiego rodzaju produktów w tamecznéj okolicy i znaczny ich dowóz, czynią pobyt u tego źródła wcale nie kosztownym.

Busk położony jest w Gubernii Krakowskiéj o mil 5 od stolicy Gubernii, miasta Kielce, do którego tak od strony Krakowa jak od strony Warszawy wiedzie droga bita chaussé. Od miasta Buska do źródła jest także nowowybudowana droga chaussé z chodnikami dla pieszych, a od Kielc do Buska podobnaż droga wkrótce wykonaną będzie. W Busku samym jest poczta.

Wody Buskiéj używa się: 1) za napój, 2) jako kąpieli zwyczajnéj raz lub dwa razy na dzień, 3) jako kąpieli tuszowéj za pomocą właściwéj maszyny i 4) i okładania mułem z tego źródła w rozmaitego rodzaju stwardnieniach. — Sposobu użycia wód przepisują i dozorują lekarz w Busku ordynujący, i wielu innych lekarzy corocznie wody te w porze letniéj odwiedzający. — Używa się wód zwykle w czasie od 15. Maja do 1. Października.

Roczna ilość kąpieli w Busku używanych wynosi kilkanaście tysięcy. — Od jednéj kąpieli w polerowanych cynkowych wannach płaci się na monetę pruską ośm dobrych groszy, a od dwóch wanien, jednéj większéj, drugiéj małéj dla dzieci, 12 takich groszy. — Za picie wód przy źródle nie ma żadnéj opłaty.

Termin do sprzedaży pozostałości po ś. p. małżonkach Żychlińskich na dzień 25. Maja r. b. w Grzymysławiu wyznaczony, dla zaszłych przeszkód na dzień 9. Czerwca r. b. odracza się.

Pospieszając o zmianie téj zawiadomić Szanowną Publiczność, donosimy, iż licytacya zacznie się od przedaży mobiliów i trwać może do 13. Czerwca r. b.; bez względu je-

dnak, czyli takowa już do dnia rzeczonego ukończoną będzie być mogła, lub nie, przedaż inwentarzy jak już w obwieszczeniu z d. 26. Kwietnia r. b. nadmieniło się, bardzo znacznych i w różnych rodzajach, niezawodnie rozpocznie się od dnia 15. Czerwca r. b.

Grzymysław, dnia 10. Maja 1840.

Opieka nieletnich Żychlińskich.

Kurs giełdy Berlińskiéj.

Dnia 12. *Maja* 1840.	Stopa prC.	Na pr. kurant papierami	gotowizną
Obligi długu państwa	4	103¼	102¾
Pr. ang. obligacye 1830. . . .	4	103⅛	
Obligi premiów handlu morsk.	—	73⅝	73⅛
Obligi Kurmarchii z bież. kup.	3½	102½	—
Obligi tymcz. Nowéj Marchii dt.	3½	102¼	—
Berlińskie obligacye miejskie .	4	103½	—
Królewieckie dito . .	4	—	—
Elblągskie dito . .	3½	100½	—
Gdańskie dito w T.	—	47½	—
Zachodnio-Pr. listy zastawne .	3½	102	101½
Listy zast. W. X. Poznańskiego .	4	105¼	
Wschodnio-Pr. listy zastawne .	3½	102½	102
Pomorskie dito . .	3½	103⅛	—
Kur- i Nowomarch. dito . .	3½	103⅜	—
Szlązkie dito . .	3½	103	—
Obl. zalegl. kap. i prC. Kur- i Nowéj-Marchii	—	94¾	—
Złoto al marco	—	214	213
Nowe dukaty	—	18	—
Frydrychsdory	—	13½	13
Inne monety złote po 5 talarów .	—	9 5/12	8 11/12
Disconto	—	3	4

Nazwy kościołów	W niedzielę dnia 17. Maja 1840 r. będą mieli kazanie: przed południem.	po południu.	W ciągu tygodnia od dnia 8. aż do 14. Maja 1840. urodziło się: chłopców.	dziewczat.	umarło: płci męsk.	płci żeńsk.	ślub wzięło par.
W kościele katedralnym	X. Pr. Urbanowicz	—	1	—	3	2	1
W koś. farn. S. Maryi Magd.	- Mans. Grandke	—	—	—	2	1	1
S. Wojciecha	- Mans. Duliński	—	3	2	3	1	1
W kościele Sw. Marcina	- Prob. Kamieński	—	3	3	3	1	1
Gmina niemiecko-katolicka	- Pawelke	X. Pawelke	—	—	—	—	—
Dominikanów	- Kapł. Krajewski	—	—	—	—	—	—
W klaszt. siostr miłosierdzia	- n. rel. Bogedain	—	—	—	—	—	—
W ewanielickim S. Krzyża	Kandydat André	Kandydat Rhesener	5	7	6	2	2
W ewanielickim S. Piotra	» Eckers	» Leisterer	—	—	—	—	—
W kościele garnizonowym	Rektor Elten	» Mischke	2	1	2	1	—
		Ogółem .	14	13	19	8	6